



AS FERREÑAS

(En vivo e
en directo)

Texto de Paula
Carballeira

Ilustracións
de Nuria Díaz



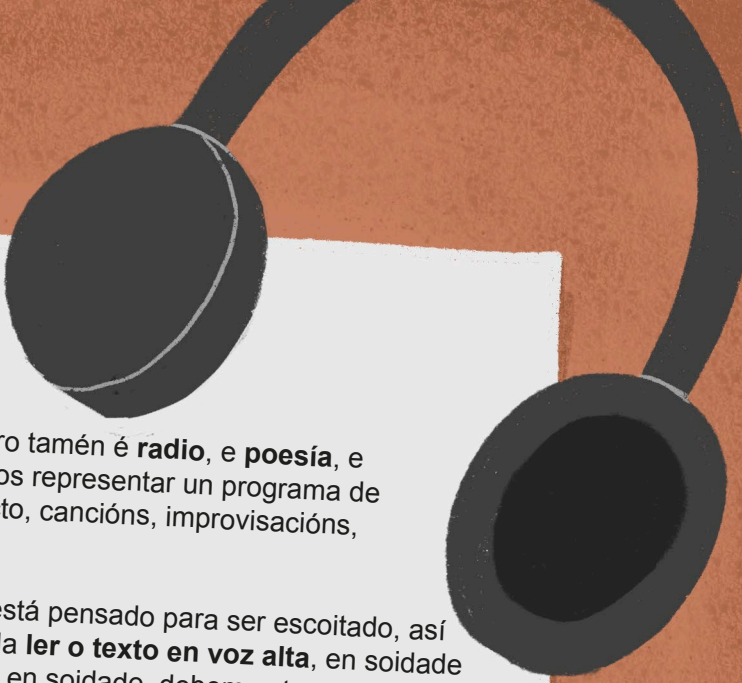
REAL
ACADEMIA
GALEGA



Deputación
DA CORUÑA



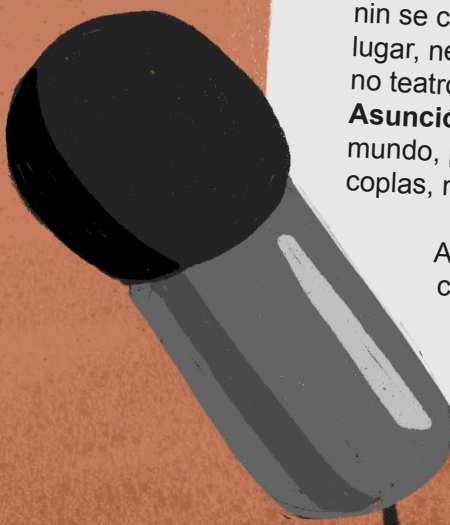
Primavera
das Letras
2025



Aviso da autora:

Este texto é **teatro**, pero tamén é **radio**, e **poesía**, e moitas outras cousas. Imos representar un programa de radio con música en directo, cancións, improvisacións, piques e aturuxos.

Un programa de radio está pensado para ser escoitado, así que esta autora recomenda **ler o texto en voz alta**, en soidade ou en compañía. Se se fai en soidade, debemos ter coidado, porque a xente asústase con facilidade cando ve alguén falando en alto cun público imaxinario. Se se fai en compañía, alén de ser máis divertido, cada personaxe ten a súa voz propia, e iso é moi importante, ter unha voz propia coa que dicir o que pensas, tamén cantando.



Un programa de radio en vivo e en directo quere dicir que hai persoas vivas que o están facendo diante dun público vivo. Non importan as idades de ninguén, nin de onde veñen nin onde van, nin se chove, trona, ventea ou vai sol. O importante é que nese lugar, nese momento, todo é posible, porque se volve teatro, e só no teatro podemos conversar con **Adolfina, Rosa, Eva, Prudencia, Asunción, Manuela e Teresa**, que xa non teñen os pés neste mundo, pero gardámolas na memoria, igual que elas gardaron as coplas, músicas e cantigas doutros tempos.

As palabras viaxan no vento, métese por calquera oco en calquera lugar, entran polas orellas e fannos imaxinar.

Comecemos.



ESCENA 4:

O PIQUE



ESCENA 4: O PIQUE

AS FERREÑAS e as CANTAREIRAS DAS LETRAS pícanse. É un pique entre o presente e o pasado, que sempre acaba en futuro. FERREQUÍN pon unha base musical de percusión, acompañado por algunha pandeireta.

FERREÑAS:

Benvidas sexan, señoras,
que non lles pareza mal.
Somos as ferreñas novas,
tamén sabemos tocar.

CANTAREIRAS:

Mal non nos vai parecer,
sempre que toquedes ben,
porque por moito falar
non nos ides convencer.



FERREÑAS:

Tiñan que estar moi contentas
de que falemos galego.
Hai quen prefire o inglés
e canta que mete medo.

CANTAREIRAS:

E contentas nós por que?
Non estades nesta terra?
Logo que ides falar?
Ou non hai quen vos entenda.

FERREÑAS:

Somos novas coma os tempos,
hai que pensar no porvir.
Seguimos facendo versos
vós non estades aquí.

CANTAREIRAS:

Como que aquí non estamos?
Nunca deixamos de estar.

Sobre todo neste ano
que a xente nos vai
honrar.

*AS FERREÑAS quedan
caladas. Non se lles
ocorre nada.*



FERRESÉS:

Veña! Dicide algo! Hai que replicarlles!

FERREQUÍN:

A min non me vén nada á cabeza.

FERRECAR:

A min tampouco.



FERRETER:

A ver: "Vós seredes moi honradas..."

FERRESEGUN:

Moi ben! Sigue!



FERRETER:

Sigue ti! Eu non sei que máis dicir.

FERREPRÍN:

Sigo eu: "Quero ir rematando xa, que teño fame."



FERRETER:

Iso non rima.

FERREPRÍN:

Pero é así, róxenme as tripas.

AS CANTAREIRAS *sorrín.*



PRUDENCIA:

Seguídenos a nós e acabamos xuntas.

CANTAREIRAS:

Esta vai por despedida
Esta vai por...



FERRESEGUN:

...aí!

EVA:

"Esta vai por aí"? Paréceche que lle cadra ben?



FERRESEGUN:

Foi o primeiro que se me ocorreu.

ADOLFINA:

Pois pensa máis.



ASUNCIÓN:

Se imos despedirnos, imos botar a última copla, non?

FERREÑAS:

Si.



MANUELA:

E como se chama a última copla?



FERRETER:

Maruxa?



TERESA:

Como se vai chamar Maruxa unha copla?



FERRETER:

Eu que sei!



MANUELA:

Se é a última copla, é a...



FERRECAR:

...mellor!

ADOLFINA:

Non hai maneira, están aparvadas!

ROSA:

Dálles unha oportunidade, tía.

**PRUDENCIA:**

Esta vai por despedida
Esta vai por de...

EVA:

...rra...

ASUNCIÓN:

...dei...

FERREÑAS:

...RA!

Aplauden.

*AS FERREÑAS brincan
de contento.*

ADOLFINA:

Derradeira, si, derradeira.
Nin que fose tan difícil!

ROSA:

Fácil, fácil, tampouco era.

EVA:

A cantar, que para iso viñemos.

Cantan todas.

FERREÑAS E CANTAREIRAS:

Esta vai por despedida
Esta vai por derradeira

CANTAREIRAS:

Acabouse o chocolate
Rompeu a...

*AS CANTAREIRAS miran AS FERREÑAS.
AS FERREÑAS míranse entre elas.*

FERRESEGUN:

Que pasa?

FERRESÉS:

Temos que acabar a frase.

FERRETER:

Por que? A frase é súa.

FERREQUÍN:

Para axudarlles coa cantiga.

FERRECAR:

Porque van maiores, claro.

FERREPRÍN:

Van vellas.

AS CANTAREIRAS indígnanse.

CANTAREIRAS:

Eh! Un respecto!

ADOLFINA:

Estas vellas sabemos máis ca vós.

ROSA:

Tranquila, tía, non te enfades.

EVA:

Normal que se enfade.

ASUNCIÓN:

Vimos aprenderlles e mira como nos tratan.

PRUDENCIA:

Só nos chamaron vellas, e vellas somos.

TERESA:

Tampouco tanto...

MANUELA:

Pois que acaben elas a cantiga sen nós.

AS CANTAREIRAS calan e miran desafiante AS FERREÑAS.

FERRESEGUN:

Teño medo. Mirannos mal.

FERRETER:

Esas mulleres poden facer calquera cousa.

FERRECAR:

Nós tamén. Como era?

FERRETER:

O que?

FERRECAR:

A cantiga.

FERREQUÍN:

Se a teñen gravada, búscalo nun momento.

FERRESÉS:

Non vos lembrades de nada do que dicía?

FERREPRÍN:

Dicía algo de que se acabara o chocolate...
Coa fame que teño

AS FERREÑAS cantan.

FERREÑAS:

Esta vai por despedida,
esta vai por derradeira.
Acabouse o chocolate
rompeu a...

FERREQUÍN:

...cafeteira!

*AS CANTAREIRAS rin.
AS FERREÑAS calan.*

EVA:

Unha cafeteira, di!

TERESA:

Éche ben simpática a ferreña.

PRUDENCIA:

Onde levas o chocolate para beber?



FERRECAR:
Nunha cunca.

ASUNCIÓN:
Máis grande.

FERRETER:
Nunha xerra.

MANUELA:
Ten que ser algo cun nome que acabe en "...eira", para que rime, para que lle acaia á cantiga.

FERRESEGUN:
Nunha "xarreira".

ROSA:
Iso non existe.

FERREPRÍN:
Nunha ensaladeira!

EVA:
Como vas levar o chocolate nunha ensaladeira? A ensaladeira é para a ensalada.

FERREPRÍN:
Eu levo o chocolate en calquera sitio: nunha cunca, nunha xerra, nunha ensaladeira, enriba dunha torta ou dunha galleta.

ROSA:
Se a ensalada vai nunha ensaladeira, o chocolate irá nunha...

FERREÑAS:
Chocolateira!

ADOLFINA:
Por fin! Seredes novas, pero tedes o cerebro atrofiado.

Agora son AS FERREÑAS quen se indignan.

FERREÑAS:
Eh! Un respecto!

ROSA:
Tía!

ADOLFINA:
Sobriña!

PRUDENCIA:
Novas ou vellas, imos cantar todas xuntas.

ASUNCIÓN:
Que non se diga!



TERESA:

Toca a pandeireta, Eva, e nós imos detrás.

*EVA comeza a tocar a pandeireta.
Despois, súmanse as outras.
Cantan todas xuntas, FERREÑAS
e CANTAREIRAS.*

FERREÑAS E CANTAREIRAS:

Esta vai por despedida,
esta vai por derradeira.
Acabouse o chocolate,
Rompeu a chocolateira.





REAL
ACADEMIA
GALEGA



Primavera
das Letras
2025

primaveradasletras.gal



Deputación
DA CORUÑA